

בית משפט השלום בעכו

רע"צ 18-04-32326 אבו חסן נ' אספלט צפון תשתיות בע"מ ואח'

כפני כב' השופטת אביגיל זכריה

מערער: סלימאן אבו חסן

נגד

- משיבים:
1. אספלט צפון תשתיות בע"מ
 2. בנק מזרחי טפחות בעמ
 3. קדמני הובלות וסחר בע"מ
 4. הוט טלקום בע"מ
 5. רחל כהן
 6. סלקום ישראל בע"מ
 7. מכבי ציוד בנין בע"מ
 8. פרטנר תקשורת עתידית 2000 בע"מ
 9. מתתיהו שלף
 10. אלקטרו אבו חלא בע"מ

פסק-דין לעניין צו עיכוב היציאה מן הארץ

כפניי הודעת ערעור על החלטות כב' הרשמת גלעדי אליהו מיום 12.4.18 בה נדחתה עתירת המערער להסרה של צו עיכוב יציאה מן הארץ שהוצא כנגדו במסגרת תיק ההוצאה לפועל. עוד ניתנו באותה החלטה הוראות לעניין צו תשלומים שאליהן נדרשתי במסגרת אחרת בתיק זה ועתה נותר להכריע אך בסוגיה של צו עיכוב היציאה.

המבקש הגיש בתיק ההוצאה לפועל בקשה להסרה זמנית של צו עיכוב היציאה מן הארץ שהוטל עליו על מנת לאפשר לו לצאת מהארץ, לירדן, למשך שבועיים בין התאריכים שבין 15.4.18 – 15.6.18 וזאת לצורך מה שהוגדר סיוע התנדבותי לבני העדה הדרוזית השוהים בירדן באותה עת במהלכה חלים מספר חגים.

המערער טוען כי מדובר בעלות של כ- 2,500 דולר הממומנת על ידי אביו וכי הוא נכון להציג ערבים נוספים. לגבי נסיבותיו האישיות טען כי הוא נושא בתשלומים שהוטלו עליו כבר משנת 2014 ומרכז חייו הינו בישראל. עוד ציין כי בקשה קודמת שהגיש בנסיבות דומות- התקבלה וכי הוא שב לארץ לאחר מכן ללא תקלה. לבקשה כפי שהוגשה לכב' הרשמת צורף אישור של ראש העדה הדרוזית המתייחס ליציאה בחודש אפריל.

עוד טוען המערער כי החלטת כב' הרשמת עומדת בניגוד לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו ואינה מאזנת כנדרש בין השיקולים השונים.

בית משפט השלום בעכו

רע"צ 18-04-32326 אבו חסן נ' אספלט צפון תשתיות בע"מ ואח'

כב' הרשמת התייחסה בהחלטתה לשיעור החוב בתיק ולכך שהמערער לא מילא אחר החלטות קודמות בכל הנוגע לפרטי הנסיעה, מועדיה, מארגניה, הסבר מתאים לעניין הצורך בתשלום אישי עבור פעילות ההתנדבות המתוארת וכו'. על בסיס דיוני זה נדחתה הבקשה בהעדר פירוט מתאים.

הערעור הועבר לתגובת המשיבים ושניים מהם הגיבו והתנגדו לבקשה.

המשיבה 3 מבקשת להותיר את החלטת כב' הרשמת על כנה ומדגישה מספר טעמים נוספים: אי צירוף פרטים ותצהירים נוספים על אלה שעמדו בפני כב' הרשמת לרבות של אביו של המערער המתקיים מקצבאות; אי פירוט מועדי הנסיעה; עצם העיקרון כי החייב החב למעלה ממיליון וחצי ש"ח ומשלם שיעור חודשי נמוך מבקש עתה לנסוע לחו"ל; אי הגילוי הנאות מצד החייב ביחס למכלול הנסיבות.

המשיב 2 מתנגד גם הוא לבקשה מאותם טעמים שהציגה המשיבה 3 ולחלופין עותר לחייב את החייב להפקיד סכום משמעותי כנגד הנסיעה.

לאחר עיון בערעור ובתשובות ומשהודיע המערער כי הוא מסכים למתן פסק דין על בסיס החומר הקיים בתיק, הרי שלפי הסמכות המסורה לי על פי דין ועל פי פסיקתו העדכנית של בית המשפט העליון - דין הערעור כפי שהוגש להידחות. להלן הנימוקים.

ראשית יצוין כי לטעמי החלטת כב' הרשמת הינה החלטה דיונית במהותה ולא החלטה מהותית בשים לב לכך שכב' הרשמת ציינה כי כבר היו בקשות או החלטות קודמות לפיהן נדרש החייב להציג נתונים מקיפים יותר אודות הנסיעה המבוקשת והוא לא עשה כן. למיטב הבנתי כב' הרשמת טרם נדרשה לכלל ההיבטים המהותיים פעם שהנושאים הדיוניים הבסיסיים ביותר לא קיבלו מענה ועל כן אין לקבל טענת המערער כי היא לא שקלה את כל השיקולים הדרושים.

אין דרכה של ערכאת ערעור להתערב בהיבטים דיוניים וממילא כל הנתונים שנדרשו על ידי כב' הרשמת נדרשים גם במסגרת דיונית זו בה מבקש המערער כי בית המשפט יפעיל את שקול דעתו פעם נוספת. גם במסגרת ההליך שבפניי לא שפך המערער אור נוסף על הפרטים המבוקשים לרבות מועדי הנסיעה, פרטיה, מקורות המימון לה וכו' וכל האמור על ידי כב' הרשמת יפה גם להליך שבפניי.

בית משפט השלום בעכו

רע"צ 18-04-32326 אבו חסן נ' אספלט צפון תשתיות בע"מ ואח'

גם במישור המהותי לא מצאתי כי הערעור מעלה סוגיה המצדיקה התערבות של ערכאת הערעור וזאת על פי פסיקת בית המשפט העליון מפי כב' השופט מלצר ברע"א 3289/17 מוחמד טאהא נ' כונס הנכסים הרשמי (החלטה מיום 30.4.17, להלן - עניין טאהא). לפיה יציאה לחו"ל של חייב/פושט רגל, גם אם עומד בצו התשלומים המוטל עליו, צריכה להיעשות תוך בחינה ראויה של תכלית הנסיעה וזהות הגורם המממן. בית המשפט העליון הביע עמדתו באופן ברור בעניין טאהא הן בשים לב לגובה החוב ולגובה התשלומים בהם נושא החייב והן ביחס לאופן בו הוגשה הבקשה, תכלית הנסיעה המבוקשת והמסמכים התומכים בבקשה. עוד עמד בית המשפט על שיקולים כלליים ורחבים כמו זכות התנועה אל מול זכויות אחרות, מראית פני הצדק, זכויות נושים וכיו"ב והדברים יובאו בהמשך החלטה זו.

בהחלטה בעניין טאהא נדונו כאמור נסיבות מקילות יותר מאלה שבפניי בשים לב לכך שחובו של החייב כאן עומד על למעלה מ- 1,500,000 ₪ וכי עד מועד הגשת הבקשה הוא שילם תשלום חודשי בסך של 500 ₪ שאך בעקבות הבקשה האחרונה הועלה ל- 1,000 ₪.

בית המשפט העליון דחה את הבקשה וקבע כי הגם שזכות התנועה הינה זכות חוקתית הרי שהגבלתה לתכלית ראויה ובאופן מידתי גם היא יסודה בדין. באותו מקרה נקבע כי לא רק הצדק, אלא גם מראית פני הצדק, נפגעים מקום בו פושט רגל החייב סכום העולה כדי רבע מיליון שקל לנושיו ומשלם 400 ₪ בחודש ייסע לנסיעת תענוגות.

גם אם בעניין שבפניי נטען כי אין מדובר בנסיעת "תענוגות" הרי שלא ברור מדוע טווח המועדים המבוקש הוא כה רחב ואף הדברים אינם נתמכים במסמכו של ראש העדה הדרוזית המתייחס לחודש אפריל שכבר חלף עבר. ממילא לא הוברר לאיזה חגים דרוזיים מכוון המערער בבקשתו בשים לב לכך שעל פי לוח החגים הדרוזיים המתפרסם בישראל לשנת 2018 - שהינו בגדר ידיעה שיפוטית - החג הרלבנטי היחיד במועדים אלה (חג הנביא שועיב) חל כבר ביום 25.4.18. אין באמור כדי להביע עמדה לעניין אותה התנדבות נטענת, מה היא כוללת, ומדוע יש לתת עדיפות להתנדבות זו על פני עבודתו של החייב אשר ממנה בין היתר משולמים התשלומים לנושיו גם אם בשיעור מינימאלי.

אכן נקבע בעניין טאהא כי יהיו מקרים בהם יהיה מקום להתיר יציאה של חייב או פושט רגל מהארץ ואין לדחות אפריורית כל בקשה ואולם הדבר צריך להיבחן בקפידה ביחס לנסיבות הנסיעה וסיבותיה וכן התועלת שיכולה לצמוח מכך לנושים כאשר עצם "הנאת החייב" אינה מהווה שיקול רלבנטי במניין השיקולים, בזו הלשון:

בית משפט השלום בעכו

רע"צ 18-04-32326 אבו חסן נ' אספלט צפון תשתיות בע"מ ואח'

"לגישתי כדי שבית המשפט ייעתר לבקשה לביטול זמני של צו עיכוב יציאה מן הארץ, תוך איזון ראוי בין הזכויות והאינטרסים המתנגשים – צריכים להתקיים, מספר תנאים, כפי שאפרט להלן:

ראשית, על בית המשפט לבחון בדקדקנות את הנימוקים לבקשה. לפי הדין הנוהג – ברירת המחדל, בכל הנוגע ליציאתו של חייב המצוי בעיצומו של הליך פשיטת רגל הינה כי לאחר שניתן לגבי החייב צו כינוס נכסים – יוצא לו צו עיכוב יציאה מן הארץ, וזה יעמוד בתוקפו בעיקרון עד לסיום הליכי פשיטת הרגל ... חריגה מכלל זה תיתכן רק באם ובעת שמוצגים על ידי החייב נימוקים משכנעים המצדיקים כי באיזון בין הזכויות המתנגשות – זכותו לחופש תנועה ולאינטרסים אישיים אחרים שונים, תגבר, בנסיבות, על זכותם הקניינית של נושיו. טעמים אפשריים לאישור הבקשה יכולים להתבסס איפוא על: שיקולים בריאותיים, הומניים, משפחתיים, או עסקיים (שמטרתם להיטיב עם קופת פשיטת הרגל), וכן עבור הזמן, ובלבד שבמשך תקופה ממושכת התנהל החייב כראוי. לא מדובר ברשימה סגורה, ולכן על בית המשפט לבחון כל מקרה לגופו. ודוק, לא כל מקרה המאופיין בשיקולים הנ"ל יוביל בהכרח לביטול הזמני של צו עיכוב היציאה מן הארץ, ומנגד לא כל מקרה שאיננו בא באחד התרחישים המנויים לעיל יוביל לדחייה אפרוירית של הבקשה.

בנסיבות המקרה שלפני – אני סבור כי חופשה לצרכי "שינוי אורח" בחלוף כחצי שנה בלבד מיום מתן צו הכינוס איננה מצדיקה חריגה מהכלל לפיו צו עיכוב היציאה מן הארץ יעמוד בעיקרון בתוקפו עד לתום הליכי פשיטת הרגל, או לתקופה ממושכת.

... בהזדמנות זו אציין כי ראוי כי מי שמבקש לבטל באופן זמני את צו עיכוב היציאה מן הארץ שניתן בעניינו – יגיש את בקשתו מבעוד מועד, ככל שהדבר מתאפשר, בכפוף לנסיבות המקרה הקונקרטי.

20. זה המקום להזכיר כי התרת יציאתו של החייב לחו"ל מעלה חשש אמיתי בדבר הימלטותו האפשרית מנושיו, מה שעלול להביא בסופו של יום את נושיו למצב שהם עומדים בפני שוקת שבורה לחלוטין ... על חייב המבקש את ביטולו הזמני של צו עיכוב יציאה מן הארץ, להעמיד איפוא בפני בית המשפט בטוחות לשובו, ולתשלום חובותיו במידה שימלט. ניתן לעשות כן, בין השאר, באמצעות העמדת ערבים, אשר יחתמו על כתב ערבות מתאים. על כתב הערבות לשקף ברמת פירוט מניחה את הדעת, את מודעותם של הערבים לסכום החוב הכולל שבגיננו נפתחו הליכי פשיטת הרגל. יתכנו גם מקרים בהם הערבים ידרשו להציג אף מסמכים המעידים על יכולתם הכלכלית לשאת בחובותיו של החייב למקרה שלא יחזור. ... בהקשר זה ברור כי ככל שערבות הערבים תהיה משמעותית ומקיפה יותר – ניתן יהיה להקל במתן ההיתר ליציאה זמנית מן הארץ. יצוין עם זאת כי בעניינו, המבקש צירף לבקשתו רק נכונות להציג כתב ערבות מטעם שני ערבים, ולא

בית משפט השלום בעכו

רע"צ 18-04-32326 אבו חסן נ' אספלט צפון תשתיות בע"מ ואח'

המציא כתב ערבות מקורי וחתום כנדרש. יתר על כן, בכתב הערבות המוצע – לא נכתב סכום החובות המוערך.

21. לבסוף אציין כי בדונו בבקשות כאלו – בית המשפט נדרש לבחון גם את תום ליבו של החייב, שכן: "אין כל הצדקה לתת 'קרב הצלה' לחייב אשר בא לבית המשפט בדיים שאינן נקיות, ואין כל הצדקה לפגוע בנושים כדי לסייע למי שנהג בחוסר הגינות ובחוסר ישר" (ראו למשל: ע"א 7092/13 ד.מ. נ' י.מ., [פורסם בנבו] פסקה 29 (12.10.2015)). המונח תום לב הינו, גם במקרה זה, מונח שסתום הנותן לבית המשפט גמישות ומאפשר לו ליצוק לתוכו תוכן קונקרטי, בכל מקרה לגופו, תוך איזון בין האינטרסים והזכויות העומדים על הפרק (ראו: שם, בפסקה 28 לחוות דעתי). מבחינה יישומית – בבקשה לביטול זמני של צו עיכוב יציאה מן הארץ בהליכי פשיטת רגל – על בית המשפט להתרשם כי הכספים בהם מדובר (כאן, למשל, המתנה הנטענת) – לא מגיעים הלכה למעשה מכיסו של המבקש, בכסות של מתנה מצד שלישי. לפיכך על החייב ועל נותן המתנה להגיש לבית המשפט תצהירים (ולא הודעות), במסגרתם יבהירו חד-משמעית כי אכן מדובר במתנה. לתצהירים אלה נפקויות שלא זה המקום לפרטם.

22. לבסוף ראוי כי בית המשפט ייתן משקל גם למראית העין וצניעות הלכת הנדרשת מאדם המצוי בהליך פשיטת רגל. המבקש כאן הגיש את בקשתו שעה שההליך יחסית בתחילתו והנושים ממתנים להתפתחויות שצפויות בהמשך. יוזכר עוד כי סכום החוב המוערך הועמד בשלב זה על כ-228,000 ש"ח, המשולמים באמצעות צו תשלומים חודשי צנוע בסך של 400 ש"ח.

יתר על כן הבקשה שבפני הוגשה כאמור בחלוף חצי שנה בלבד מעת שניתן צו כינוס הנכסים, בגין היותו של המבקש חדל פירעון. זה המקום לציין עוד כי משסורבה בקשתו של המבקש – הוא הודיע במסגרת הבקשה לעיון חוזר כי בן דודו נכון להוסיף לקופת הכינוס 6,000 ש"ח, וזאת כדי שהבקשה תאושר. הנה כי כן – ככל שבידי המבקש, או מי מדורשי שלומו, סכומי כסף, שיש בהם כדי לסייע, הרי שמן הראוי כי סכומים אלה יופנו לכיסוי חובותיו של המבקש ולא להנאה ממותרות."

דומה כי מרבית הדברים יפים למקרה שבפניי.

עוד יובהר כי במסגרת המסמכים שהוגשו בפני כב' הרשמת ובפניי אין פירוט מספק לעניין מועדי היציאה, עלותה ולא הוגש תצהיר הגורם שלכאורה מממן את הנסיעה. תהיות המשיבים לעניין אפשרות המימון על ידי האב והיעדר פירוט כלשהוא מצדו – הינן במקומן.

בית משפט השלום בעכו

רע"צ 18-04-32326 אבו חסן נ' אספלט צפון תשתיות בע"מ ואח'

עוד לא הציג החייב ערבויות של ממש או בטחונות אחרים כנגד בקשתו להסרה הזמנית של עיכוב היציאה מן הארץ ובעניין זה אין לי אלא לשוב ולהפנות להחלטה בעניין טאהא באשר לרף המצופה מחייב בבואו להגיש בקשה מסוג זה כאשר כוונה כללית להציג ערבים אין בה כדי לספק.

טרם חתימה -

על אף כל מחדלי המבקש, שאינני מקלה בהם ראש, הרי שלא ניתן להתעלם מהנתון כי הזכות לתנועה וליציאה מן הארץ הינה זכות חוקתית שהגבלתה צריכה להיעשות באופן מידתי ותכליתי. הדברים ברורים וידועים ומכוונים את בתי המשפט בכל הערכאות מאז חקיקת חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו ובראי כל הפסיקה שלאחריו. כל החלטה שיפוטית או מעין שיפוטית בהליכי הוצאה לפועל והליכים אזרחיים בכלל כפופה למבחן של סבירות ומידתיות ואין היא צריכה לגלם בחובה "עונש" אלא להגשים את תכליות החוק והתקנות באופן ראוי ובמידה שאינה עולה על הנדרש בכל מקרה על פי עניינו ולקיום כל התכליות ובמקרה זה זכויות נושים וזכויות חייבים. אין באמור כדי לקבוע מסמרות והדברים ייבחנו על ידי כב' הרשמת על פי שיקול דעתה המלא.

סוף דבר -

לסיכום, לאחר ששקלתי את כל השיקולים שפורטו לעיל הרי שמצאתי כי החלטת כב' הרשמת הינה החלטה דיונית במהותה שאין עילה להתערב בה והיא אף עולה בקנה אחד עם ההלכה הפסוקה שיצאה תחת ידו של בית המשפט העליון. בשים לב למסד העובדתי שהונח בפני כב' הרשמת נכון למועד החלטתה ואף במסגרת הליך זה ובהעדר נתונים מספקים מצד החייב לעניין תכלית הנסיעה, מועדיה המדויקים, הגורם המממן והיעדר הצדקה של ממש לביצועה הקשורה בנשייה הרי שהערעור נדחה.

המערער ישא בהוצאות המשיבים שהגישו תגובה (בנק מזרחי וחברת קדמאני הובלות וסחר בע"מ) בסך 600 ₪ לכל אחד מהמשיבים.

המזכירות תעביר את הסכומים מהפיקדון שהופקד על ידי המערער למשיבים באמצעות באי כוחם.

יתרת הפיקדון תוחזר למערער באמצעות ב"כ על פי הוראות כל דין.

בית משפט השלום בעכו

רע"צ 18-04-32326 אבו חסן נ' אספלט צפון תשתיות בע"מ ואח'

המזכירות תמציא את פסק הדין לצדדים ולעיונה של כב' הרשמת גלעדי – אליהו ותסגור את התיק.

ניתן היום, ח' סיוון תשע"ח, 22 מאי 2018, בהעדר הצדדים.

אביגיל זכריה

אביגיל זכריה, שופטת

